

Justitiedepartementet

Enheten för immaterialrätt och transporträtt

Rådets möte (transportministrarna) den 5 december 2013

Dagordningspunkt 9

Förslag om ändring av förordning (EG) nr 261/2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och av förordning (EG) nr 2027/97 om lufttrafikföretags skadeståndsansvar avseende lufttransport av passagerare och deras bagage.

- Allmän inriktning/Lägesrapport

Dokument: Dokument inför rådsmötet ännu inte tillgängliga.

Tidigare dokument: 7615/AVIATION 47 CONSOM 47 CODEC 616 (KOM:s förslag), AVIATION 150 CONSOM 163 CODEC 2019 (ORDF:s reviderade version av KOM:s förslag), Fakta-PM Ju-dep. 2012/13:FPM91.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 2013-10-04.

Bakgrund

Kommissionen har initierat en översyn av två EU-förordningar som gäller flygpassagerarnas rättigheter. De mest centrala frågorna rör flygbolagens skyldigheter vid olika fall av resestörningar. Vad som står till passagerarnas förfogande är ett system med ekonomisk kompensation och assistans i olika former. Kommissionens ändringsförslag syftar såväl till att främja passagerarnas intressen som att ta hänsyn till de finansiella kostnaderna för flygbolagen. Därutöver syftar förslaget till att säkerställa att flygbolagen kan verka under lika villkor på en liberaliserad marknad.

Det litauiska ordförandeskapet vill vid rådsmötet uppnå en allmän inriktning kring ett kompromissförslag. Ordförandeskapet har som alternativ dagordningspunkt en lägesrapport, för det fall det återstående mötet i rådsarbetsgruppen medför att en allmän riktlinje inte anses realistisk.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 100(2) i fördraget. Förslaget är föremål för medbeslutandeförfarande mellan rådet och Europaparlamentet. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

Svensk ståndpunkt

Sveriges övergripande inställning är att passagerarnas rättigheter inte ska urholkas i förhållande till kommissionens förslag. Kommissionens förslag, sett i sin helhet, innebär att passagerarnas rättigheter försämrats i några delar för att minska den ekonomiska bördan för flygbolagen samtidigt som passagerarna får stärkta rättigheter i andra hänseenden. Sammantaget gör detta att förslaget som helhet är balanserat. Det är viktigt att denna balans bibehålls.

Europaparlamentets inställning

Europaparlamentet har ännu inte tagit ställning till kommissionens förslag.

Förslaget

Det litauiska ordförandeskapets förslag till allmän inriktning föreligger ännu inte.

Det ursprungliga förslaget från kommissionen innebär att det skydd som flygpassagerarna har vid resestörningar i huvudsak består. Flygbolagen kommer även fortsättningsvis, med undantag för vissa regionala flygningar, att vara skyldiga att lämna assistans vid inställda och försenade flygningar trots att dessa har sin grund i extraordinära omständigheter som flygbolagen inte råder över. Vidare är passagerarna fortsatt berättigade till kompensation vid kraftiga förseningar. Hänsyn tas dock till flygbolagens ekonomiska situation genom att rätten till hotellrum i dessa situationer begränsas i tiden samt att skyldigheten att betala kompensation vid förseningar inträder först efter fem timmar istället för som idag tre timmar. Förslaget kan förväntas reducera dels flygbolagens ekonomiska påfrestningar vid extraordinära händelser, som exempelvis vid det isländska vulkanutbrottet, dels antalet situationer där kompensation måste betalas ut till följd av försenad avgång.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

I och med att såväl förordning (EG) nr 2027/97 som förordning (EG) nr 261/2004 automatiskt gäller som lag i Sverige kan ändringarna av förordningarna inte väntas leda till att den rent nationella lagstiftningen påverkas i någon högre utsträckning. Beroende på utfallet i förhandlingarna kan det bli fråga om att den kompletterande nationella regleringen i lagen (2010:510) om lufttransporter behöver ändras i vissa avseenden.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget väntas inte påverka varken den svenska statsbudgeten eller EU-budgeten. Det utökade kravet på tillsyn enligt det ursprungliga förslaget till ändring i förordning nr 2027/97 samt ökade krav på rapportering och samordning enligt förslaget till ändring i förordning nr 261/2004 kan leda till en något ökad arbetsbörda för den nationella tillsynsmyndigheten, men detta bedöms sannolikt kunna rymmas inom den befintliga statsbudgeten. Beträffande de samhällsekonomiska kostnaderna gäller att framförallt justeringen av bestämmelserna i förordning (EG) nr 261/2004 om rätten till assistans och kompensation kan leda till att flygbolagens kostnader minskar något trots att passagerarrättigheterna på vissa punkter stärks. Utöver detta gäller att flygbolagen uppnår ett skydd mot höga kostnader för assistans i samband med händelser av extraordinär karaktär som det isländska vulkanutbrottet.